

передбачених законом. Загальновідомою є різниця у пенсійному віці жінок та чоловіків, хоч така різниця є поширена у світі, існують держави, що зрівняли її. Пенсійний вік однаковий для обох статей, встановлено у 12 країнах Європейського Союзу. При цьому в 10 країнах він є максимальним (65 років) та лише в двох складає 62 роки (Латвія, Угорщина). У правовому регулюванні пенсійного віку важливо, щоб він змінювався синхронно з тривалістю життя. Враховуючи різницю у тривалості життя чоловіків та жінок і принципу гуманізму, необхідно переглянути підходи до визначення пенсійного віку.

Отже, слід досконально переглянути відповідність законодавства до Європейських норм, що вимагають більш розвинуті у даному розрізі права принципи та відносини згідно гендерної розрізненості, прийняти запропоновані зміни та впровадити у сучасне законодавство.

Список використаних джерел:

1. Конституція України (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1996, № 30, ст. 141) URL: zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text
2. Кодекс законів про працю України {Затверджується Законом № 322-VIII від 10.12.71 ВВР, 1971, додаток до № 50, ст. 375} URL: zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08#Text
3. Ковалевич С.П., Хоружа І.Г. Особливості правового регулювання умов праці жінок. *Молодий вчений*. 2017. №5.1(45.1), с. 54-57
4. Кириченко Ю.В. Пояснювальна записка щодо обґрунтування необхідності зміни статті 48 КУ. *Конституційна асамблея: політико-правові аспекти діяльності*. 2013. №10(19) с.64-70.
5. Державна служба статистики України URL: www.ukrstat.gov.ua/
6. Світовий банк URL: www.worldbank.org/uk/country/ukraine

СУДОПЛАТОВ Олександр,

здобувач вищої освіти третього курсу
факультету підготовки фахівців
для органів досудового розслідування
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

Науковий керівник:

РЕЗВОРОВИЧ Кристина,

кандидат юридичних наук, завідувач
кафедри цивільного права та процесу
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ОСОБЛИВА РОЛЬ СУДУ В ЦИВІЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ

Суд – це орган влади, наділений компетенцією щодо здійснення правосуддя шляхом вирішення цивільних та кримінальних справ. Тому суд є не лише обов'язковим, а й вирішальним суб'єктом цивільних процесуальних

правовідносин. Суд є головним учасником процесу, як один з органів управління він покликаний здійснювати правосуддя у цивільних справах. Наділений владними повноваженнями, суд у ході процесу організовує та контролює дії його учасників, надає їм допомогу у реалізації їх прав та обов'язків. Владні повноваження суду проявляються одночасно як його права та обов'язки, при виконанні процесуальних дій.

Правове становище суду серед суб'єктів цивільного процесуального права характеризується деякими особливостями. Процесуальні дії суду є основними юридичними фактами, що впливають на динаміку процесуальних відносин. Його вказівки обов'язкові для виконання рештою суб'єктів цивільного процесуального права. Таким чином, правове становище суду у цивільному процесі характеризується поєднанням двох якостей: з одного боку, суд є учасником процесуальних відносин, а з іншого боку, він виступає як орган, наділений повноваженнями вирішувати всі питання, які можуть виникнути у зв'язку з розглядом конкретної справи. [1, с.125]

Особливе становище суду як суб'єкта цивільних процесуальних правовідносин визначається конституційними принципами правосуддя та статусом суддів. Стаття 6 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» говорить, що судова влада самостійна і діє незалежно від законодавчої та виконавчої влади. [2] Суддями є особи, наділені у конституційному порядку повноваженнями здійснювати правосуддя та виконуючі свої обов'язки професійної основи. Законом закріплено незалежність суддів, відповідальність за втручання у діяльність судді щодо здійснення правосуддя, а також за прояв неповаги та невиконання вимог та розпоряджень суддів, які обов'язкові для всіх без винятку державних органів, громадських об'єднань, посадових осіб, інших юридичних та фізичних осіб.

Враховуючи особливу роль суду у цивільному процесі, закон пред'являє до нього цілий ряд вимог як якісного, і кількісного характеру. Кількісні вимоги виражені у ст. 34 ЦПК, де зазначено, що у судах першої інстанції розглядаються суддями одноосібно. Закон встановлює заборони для осіб, які не можуть входити до складу суду. Процесуальним засобом забезпечення належного складу суду є процесуальний інститут відводів. За наявності підстав для відведення суддя, згідно зі ст. 37 ЦПК, зобов'язаний заявити самовідвід. Право на заяву відведення судді, належить особам, які беруть участь у справі. [3]

Судова влада у цивільному судочинстві, спрямована на вирішення між сторонами правового конфлікту чи іншої юридичної справи, яка проявляється в наступному:

а) суд керує ходом процесу по кожній справі, що розглядається, його дії спрямовані на дотримання правомірності;

б) під час розгляду цивільних справ суд здійснює правозастосовну діяльність, реалізуючи норми процесуального права. [4, с.20]

Суд, будучи органом влади, водночас є органом, покликаним захищати

права та свободи громадян, обслуговувати їх інтереси.

Закон покладає на суд цивільні процесуальні обов'язки, виконання яких достатньо забезпечено заходами державного примусу шляхом скасування, зміни неправосудного рішення або ухвали вищими судовими інстанціями. Особи, що беруть участь у справі, не можуть самі своїми діями примусити суд до виконання процесуального обов'язку, але мають право шляхом подання касаційної скарги призвати суд до відповідальності. Право осіб, які беруть участь у справі, на оскарження неправосудних постанов суду, одного боку, є гарантією своєчасного та правильного виконання судом своїх обов'язків, з другого, позначає межі судової влади. [5, с.92]

Таким чином, можна сказати, що головна особливість цивільних процесуальних правовідносин полягає у поєднанні в особі суду двох якостей — учасника цих відносин та органу, наділеного повноваженням дозволяти все правові питання, які можуть виникнути у зв'язку із здійсненням правосуддя. Процесуально-правовий стан чи цивільна процесуальна компетенція суду як суб'єкта цивільних процесуальних правовідносин органу. Державна влада представляє сукупність владних повноважень суду та його обов'язків, спрямованих на реалізацію судової влади під час здійснення правосуддя шляхом керівництва процесуальними діями всіх учасників судочинства, напрями їх діяльності, співробітництва з ними з метою своєчасного, правильного та справедливого розгляду цивільних справ.

Список використаних джерел:

1. Комаров В. В. Курс цивільного процесу : підручник. Харків. 2011. 1352 с
2. Закон України Про Судоустрій і Статус Суддів: станом на 5 серпня 2021 р., Верховна Рада України 2016 р., ст.545 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19#Text> (дата звернення: 30.10.2021)
3. Цивільний процесуальний кодекс України // Відомості Верховної Ради України: кодекс від 18.03.2004, редакція від 01.04.2016 URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1618-15> (дата звернення: 30.10.2021)
4. Комаров В.В., Бігун В.А., Баранкова В.В. Курс цивільного процесу : підручник. Харків 2011. С.135
5. Колісник О.В. Суд як суб'єкт цивільних процесуальних правовідноси. Харків, 2008. 20 с